

DOI: 10.33310/2519-2809-2019-48-2-46-52

УДК 94(4)«2019»:94(477)«21»

ІННА ТУРЯНИЦЯ

кандидат історичних наук, доцент кафедри історії Угорщини та європейської інтеграції ДВНЗ

«Ужгородський національний університет»

м. Ужгород, Україна

e-mail: inna_t12@ukr.net

ЛОНДОНСЬКИЙ САМІТ ЛІДЕРІВ КРАЇН НАТО 2019 РОКУ І ОЧІКУВАННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ

Вступ України до НАТО був і залишається одним з пріоритетів зовнішньої політики нашої держави, її стратегічною метою. З часу проголошення незалежності, Україна рухається в напрямі вступу до НАТО, однак цей рух у порівнянні з іншими країнами-сусідами є сповільненим, а інколи і декларативним. Нині трансформація поглядів на НАТО в українському суспільстві стрімко змінюється у позитивну сторону, а членство в цій організації розцінюється як запорука реалізації національних інтересів країни. Нещодавній візит Північноатлантичної ради до України, а також Лондонський саміт 2019 р. стали предметом особливого інтересу, передусім, через перспективи розширення НАТО на найближчі роки.

Ключові слова: НАТО, Україна, Північноатлантична рада, безпека, оборона, Лондонський саміт НАТО.

Питання членства України в НАТО не сходинить з порядку денного у тій, чи іншій формі ніколи. Але час медіа-студійних та аудиторних дискусій навколо цієї проблеми вже давно минув. Важливо підкреслити, що Україну до визначення курсу на НАТО як єдиної гарантії забезпечення її безпеки і, відповідно, до відмови від безпринципної «багатовекторності» підштовхнули негативні військово-політичні обставини останніх 5-х років. Те, що ми маємо нині – це, якщо відверто висловитись, є жнивами зовнішньополітичного курсу непевності і постійних коливань між Сходом і Заходом. Безальтернативність євроатлантичної інтеграції вже є більш зрозуміла, аніж раніше, і підтримується більшістю населення з певними особливостями у співвідношенні симпатиків та критиків по регіонах країни.

В Україні питаннями євроатлантичної інтеграції, стратегії та ролі НАТО для України розглядали у свої дослідженнях такі вчені, як О. Соскін [1], Б. Губський [2], М. Кордон [3], В. Корнілова [4], В. Горбулін [5] та інші. В дослідницькому середовищі сформувався своєрідний євроатлантичний консенсус. Адже розважливий аналіз ситуації вказує на те, що невикористані можливості генералізують серйозні військово-політичні ускладнення. З посиленням на досвід країн Балтії найбільш категорично у цьому відношенні висловлюється Директор Інституту зовнішньої політи-

ки Дипломатичної академії України Г. Перепелиця, зазначивши, що ми стали жертвою агресії по тій причині, що, на відміну від маленьких балтійських країн з їхнім незначним потенціалом, «увесь час робили паузу». Якщо би подібне було властивим і для балтійських держав, то вони би вже давно були окуповані Росією. Ставши об'єктом нападу, як резюмує дослідник, держави керуються двома можливостями вибору: або самі боронять себе, або шукають союзників [6]. Разом з тим, усвідомлення чогось не означає автоматичної реалізації свого політичного інтересу. Останнє залежить від багатьох факторів: як від власної готовності, так і від волі та розуміння ситуації з боку тих, від кого залежить прийняття відповідних рішень. Аналіз цих співвідношень складає актуальні завдання експертів і дослідницького середовища, і, власне, становить наш інтерес в даній розвідці.

30 жовтня 2019 року Україна приймала Північноатлантичну Раду, котра для Альянсу має десь таке значення, як Рада безпеки ООН для самої Організації об'єднаних націй [7]. З одного боку – це демонстрація підтримки України, дуже важлива публічна демонстрація. З іншого боку – це нагода здійснити моніторинг напрацювань щодо взаємного співробітництва, виконання профінансованих НАТО проектів. За результатами засідання комісії Україна-НАТО прийнято заяву у якій зазначено, що країни-члени НАТО залишаються

відданими подальшому наданню постійної підтримки проведенню реформ у секторі безпеки та оборони. Також було схвалено третій Огляд Комплексного пакету допомоги у цілях приведення його у відповідність з цілями реформ, спрямованих на запровадження євроатлантичних принципів, кращих практик та стандартів і посилення оперативної сумісності з НАТО [8].

Наступний саміт лідерів країн Альянсу відбудеться 3-4 грудня 2019 року в Лондоні [9]. Фактично він є подією року, оскільки пов'язаний із 70-річчям Вашингтонського договору. Для України така подія, як саміт НАТО, теоретично мала б стати нагодою задекларування своїх євроатлантичних прагнень із імовірністю виголошення якихось заяв і здійснення демаршів з цього приводу. В країні активно дискутується питання, чи не варто розпочати на лондонському саміті НАТО діалог про надання Україні Плану дій щодо членства в НАТО?

З цієї нагоди варто згадати про ініційоване экс-президентом П. Порошенком подання другої заявки щодо програми дій по набуттю членства у НАТО на Лондонському саміті [10]. Слід наголосити, що усі справи, пов'язані з Альянсом мають зовнішній і внутрішній аспекти. В останньому випадку мова йде не тільки про виконання «домашніх завдань», але й використання концепту НАТОвської парасольки у політико-ідеологічній конкуренції всередині України. Це виглядає особливо актуально в умовах 2019 року, коли обидва кандидати у президенти та більшість політичних сил на парламентських виборах у рівній мірі декларували курс на євроатлантичну інтеграцію, як єдино вірний зовнішньополітичний вибір України. Тому мова повинна йти у цьому випадку радше про спробу набрати балів у боротьбі за електоральні симпатії, аніж про що інше. Адже ж добре відомо, що Україна разом з Грузією у свій час подавали заявки щодо ПДЧ і одержали на відповідні пред'явлення відкладальні відповіді, але не заперечні.

Не менш важливо перевірити стан виконання «домашніх завдань». Причому це стосується як військово-технічного співробітництва, так і реформ політичної системи країни

з метою наближення її до демократичних стандартів. Варто навести слушну заувагу експерта Г. Перепелиці, котрий висловив переконання, що двері до НАТО для України залишаються відчиненими, незважаючи на воєнний конфлікт. Але справа полягає також у тім, що альянс висуває політичні вимоги, що вимагається положеннями Вашингтонського договору: «До НАТО приймаються тільки країни з демократичними режимами, країни з авторитарними та клептократичними режимами не приймаються. Ось основний критичний критерій», – резюмував Г. Перепелиця [6].

Проблему вибору не слід перетворювати у конкурс заявок, де проглядається помітна і незаперечна піар-складова для окремих політичних сил. Забігання уперед може потягнути за собою прикрі іміджеві втрати, як сталося із публічними заявами щодо членства в ЄС та стримуючими відповідями на них з боку єврочиновників, зокрема, Жан-Клода Юнкера. Тут справа в іншому, а саме – у довершеності та якості виконання домашніх завдань, котрі, по-перше – уособлюють якийсь конкретний напрям співпраці, по-друге – слугують способом адаптації України до окремих НАТОвських стандартів, що, врешті-решт, є формою просування до глибшої інтеграції з Альянсом.

У квітні 1996 р. Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана заявив, що Україна «покликана відігравати абсолютно унікальну роль у забезпеченні стабільності в Європі» [11, с. 152]. Утім, за словами Солани, НАТО не потребує споживачів безпеки, хоча блок завжди зацікавлений у співпраці з тими, то прагне стати рівноправним учасником побудови спільного безпекового простору. Тому до домашніх завдань слід ставитися з усією серйозністю, адже їх виконання якраз і оцінюється як серйозність намірів. Врешті, відповідні програми та проекти осучаснюють українську армію та усю військову інфраструктуру у багатьох аспектах і є формою адаптації до НАТОвських стандартів. Парламент чинної каденції серйозно попрацював, суттєво прискоривши створення необхідної для реалізації євроатлантичного курсу нормативної бази. Були проголосовані та схвалені

важливі законодавчі акти. Тобто, ми можемо спостерігати не лише збереження наступності в реалізації політики зближення з НАТО, але й набуття нового динамізму у цьому процесі.

Якщо подивитися на досвід країн ЦСЄ, зокрема Словаччини, Угорщини, Литви то слід зауважити, що вступ до ЄС та НАТО став для цих країн не дарунком долі і не просто наслідком сприятливого збігу обставин, а результатом копіткої, тривалої і впертої роботи. Щоправда, країни ЦСЄ йшли цим шляхом твердо і послідовно, не допускаючи відступів, компромісів та коливань. Україна ж у своїй зовнішній політиці прагнула всидіти на двох стільцях, що, як показують події 2014-2019 рр. було онтологічно хибним. Той же самий Вітаутас Ландсбергіс казав про те, що в його розумінні слабкість Росії у 1990-х рр. була явищем тимчасовим [12]. При тому, що Литва є безпосереднім сусідом РФ, вона змогла дистанціюватись від свого східного сусіда і забезпечити свою безпеку членством у НАТО, скориставшись такою можливістю, котра історично склалася. Україні нині важче йти шляхом євроатлантичного вибору. Вікно можливостей, котре бачив широко відкритим Зб. Бжезінський наприкінці 1990-х рр. у своїй «Великій шахівниці» [13, с. 84] залишається відчиненим і потепер. Проте умови реалізації цього вибору нині стали значно складнішими, але від цього не менш значимими і потрібними.

Коментуючи це питання з огляду на той стан співпраці з НАТО, котрий склався на даний момент, заступник міністра закордонних справ Єгор Божок відзначив 25 жовтня 2019 р. у своєму твіттері, що декларацію Бухарестського саміту НАТО 2008 року слід трактувати як таку, у котрій погоджено, що Україна та Грузія стануть членами Альянсу і ПДЧ є наступним кроком на шляху до цього. Дипломат зазначив, що слід «чітко розуміти, що Україна за цей час пішла значно далі. Сьогодні нам треба не подавати заявку на ПДЧ, а вже добиватись від союзників його нам надання. Над цим і працюємо...» [14].

Грудневий саміт НАТО в Лондоні є ювілейним і приурочений 70-річчю утворення Альянсу. Він не має у порядку денному пи-

тання, по котрих повинні прийматися принципові рішення. Не передбачається запуску якихось серйозних ініціатив. Країн-партнерів не запрошують, хоча для України зроблено певне виключення. Невдовзі після перемоги на президентських виборах, Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг запросив Володимира Зеленського до участі в Лондонському саміті. Але ця участь матиме, радше, церемонійне, аніж практичне значення. Тому ще у вересні 2019 р. віце-прем'єр-міністр з питань європейської інтеграції Дмитро Кулеба повідомив, що президент України на грудневий саміт не приїде. Але на наступний саміт 2020 р. ми повинні вийти із серйозними напрацюваннями, щоби узяти участь у програмах партнерства розширених можливостей. Тобто, вийти у співробітництві з Альянсом на новий рівень, котрий наблизить нас до ПДЧ [15]. Вербалізація заяв повинна супроводжуватися відповідними діями, виконанням критеріїв відповідності, готовністю до співпраці у виконанні конкретних проектів. Так ось, виявилася вичерпаною програма щодо забезпечення кібербезпеки і використані кошти створеного для цього трастового фонду. Оскільки цей проект добігав кінця, слід було завчасно запустити узгоджувальні процедури по продовженню співпраці у цьому питанні. Наразі, матиме місце перерва до виконання попередніх умов її повторного запуску. За краще, мабуть, доводити щось не словом, а справою. Саме такі висновки були зроблені під час нещодавнього візиту до штаб-квартири НАТО міністра оборони України Андрія Загороднюка. Було анонсовано новий формат співпраці, котрий передбачається конкретизувати у відповідних документах ще цього року. Передбачається усі існуючі проекти, програми та ініціативи звести в один всеоб'ємний програмовий документ. Як зазначив посадовець: «НАТО запровадило підхід «одна країна – один план», тому підтримка України буде надаватись в рамках однієї програми. Ми станемо першою країною, яка буде рухатися за цим підходом» [16]. Це повідомлення прозвучало буквально нещодавно 25 жовтня по завершенню відомчого візиту до Брюсселя.

Не варто також недооцінювати закріплення курсу на євроатлантичну інтеграцію в

Основному законі держави. На основі положень Конституції приймаються закони, котрі наповнюють її принципи положення реальним змістом. Це важлива і для нас, і для наших партнерів демонстрація намірів незворотності на шляху до Брюсселя, образно кажучи. Адже ж добре пам'ятається різкий поворот зовнішньополітичного курсу України за часів президентства В. Януковича, коли сталася демонстративна переорієнтація на Схід, при тому, що ритуальні формули щодо співпраці з ЄС і НАТО продовжували використовуватися в риториці та публічному просторі. Але насправді у відносинах з НАТО настало затишшя. Тому євроатлантична інтеграція як принципова основа зовнішньої політики України у форматі її конституційного закріплення перетворена в мету, над досягненням котрої повинні працювати відповідальні державні структури.

У контексті євроатлантичного поступу України своєрідним прикладом є досвід Грузії. По-перше, у 2-й половині 2000-х рр. наші країни рухались шляхом євроатлантичної інтеграції десь із однаковими швидкостями і були готові до Бухарестського саміту 2008 р. у тому плані, щоби ПДЧ стала, принаймні, пунктом у порядку денному. По-друге, Україна і Грузія також стоять перед цілком схожими перешкодами. Тимчасовий повірений у справах США в Україні Вільям Тейлор у вересні цього року в інтерв'ю «Першому каналу» Грузії висловив свою думку про те, що агресія Росії перешкоджає вступу України та Грузії до Північноатлантичного альянсу і становить цьому процесу серйозну проблему [17]. Одночасно, дипломат зазначив, що кожна з країн прийматиме суверенне рішення щодо того, йтимуть разом, чи окремо по шляху набуття членства. Але принциповою була заява про те, що «звичайно, НАТО не хоче таких нових членів, які підвищать шанс протистояння з Росією. Однак у Вашингтонському договорі йдеться, що будь-яка європейська країна може подати заявку на членство, навіть країни, які стоять перед викликами. Було б непогано, якби росіяни залишили Південну Осетію, Абхазію, Крим або Донбас, це спростило б процес вступу» [17].

З цього ми можемо зробити висновок, що і Грузія, і Україна поглиблюватимуть євроат-

лантичну інтеграцію у форматі виконання програм співробітництва у практичній площині. А формальне членство – справа майбутнього, коли для цього створяться достатні передумови. Адже ж, те вікно можливостей, котре у свій час існувало у випадку з країнами Балтії в умовах відносної слабкості РФ для України й Грузії вже зачинене. Це вельми поширена точка зору. Колишній Генеральний секретар НАТО А. Х. Расмуссен у своєму інтерв'ю припустив і таке трактування, як нерозширення гарантій НАТО на окуповані Росією території, щоби виключити можливість прямого зіткнення з РФ [18]. По такій моделі вибудовувались, скажімо, відносини НАТО та ФРН, у Конституції котрої було закріплено принцип неподільності Німеччини. Утім у її східній частині було створено соціалістичну і союзну СРСР державу – Німецьку Демократичну республіку.

Наразі, Грузія не подавала повторної заявки щодо членства в НАТО і, як можемо зробити висновок, додержує приблизно таких самих трактувань, котрі висловлені українськими дипломатами в останній час.

Звернемо увагу також на те, що окрім констатційного закріплення курсу на НАТО, в Грузії також був проведений референдум щодо майбутнього членства, на котрому ця ідея здобула підтримку 77 % населення. Після чого й почалася російсько-грузинська війна. Слід відзначити, що Грузія на даний момент досягла значно більшого у виконанні критеріїв членства в НАТО, аніж країни ЦСЄ у свій час. 2015 року у грузинському національному навчальному центрі «Крцанісі» відкрито спільний з НАТО тренувальний і оціночний центр. Створення спільного тренувального та оціночного центру НАТО і Грузії передбачалося істотним пакетом заходів зі зближення Грузії з Північноатлантичним альянсом, який прийнятий на Уельському саміті НАТО. Тобто, структури НАТО вже фізично існують на території Грузії.

Не є однозначною і думка щодо впливу «непереборних перешкод», тобто окупованих Росією територій країни. Доповідь Люк Коффі, директор Центру міжнародних досліджень американського фонду Heritage Foundation у своїй нещодавній доповіді вказав на

те, що наявність окупованих територій не є непереборною перешкодою для вступу Грузії в НАТО [19]. Разом із заявами Расмуссена це вибило з рук противників вступу головний аргумент. Але діюча в Грузії влада поспішила виступити з заявою, що при вступі до Альянсу не робитиметься виключення для Південної Осетії та Абхазії і це робиться для того, щоби не підважувати принцип територіальної цілісності країни.

Таким чином, Грузія та Україна перебувають багато в чому у схожій ситуації. Але різниця полягає у тому, що з часу Бухарестського саміту 2008 р. Грузія не звертала зі шляху налагодження і розвитку співпраці з НАТО у практичній площині і багато чого змогла досягнути за цей час.

Якщо співвіднести порядок денний Лондонського саміту НАТО та завдання євроатлантичної інтеграції України, то, як свідчать

події останніх років, інтерес Заходу до цього питання лише посилюється. Але це не означає, що в будь-який момент, не рахуючись зі станом виконання «домашніх завдань», чи поточними справами Альянсу та його планами є потреба штучно прискорювати процес і робити з цього приводу заяви для «домашнього» ж використання. Є усі підстави вважати, що найближчим часом відбудеться перехід до програм посиленого партнерства. І, звісно, слід самим серйозним чином узятися за вдосконалення політичної системи України, деолігархізацію, боротьбу з корупцією та іншими нагальними завданнями побудови громадянського суспільства та повноцінний демократичний лад, що стане виконанням політичних критеріїв членства в Альянсі. І, в кінцевому рахунку, створить належні умови для забезпечення безпеки перед викликами сучасного світу.

Список використаних джерел

1. Вступ до НАТО – стратегічний вибір України : наук.-метод. вид. / за заг. ред. О. І. Соскіна. Київ: Вид-во «Інститут трансформації суспільства», 2008. 192 с.
2. Губський, Б.В. Євроатлантична інтеграція України / НАН України. Ін-т світової економіки і міжнар. відносин. Київ : Логос, 2003. 328 с.
3. Кордон, М. В. Європейська та євроатлантична інтеграція України : навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2010. 172 с.
4. Корнілова В. В. Конструктивне партнерство Україна – НАТО: цивільний аспект : монографія. Київ: Наук. світ, 2011. 178 с.
5. Актуальні питання міжнародного співробітництва щодо зміцнення режиму нерозповсюдження ядерної зброї / ред.: В. П. Горбулін. Київ, 2007. 145 с.
6. Перепелиця Г. Якби балтійські країни не були в НАТО, їх вже окупувала би Росія – експерт / Укрінформ. Мультимедійна платформа іномовлення України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-kyiv/2209959-vitalij-klicko-z-poslom-aronii-visadili-sakuri-bila-nacionalnoi-operi.html>. Дата звернення 20 серпня 2019 р. Назва з екрану.
7. Візит Північноатлантичної Ради НАТО в Україну. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mfa.gov.ua/ua/press-center/news/75599-vizit-pivnichnoatlantichnoji-radi-nato-v-ukrajini>. Дата звернення 11 листопада 2019 р. Назва з екрану.
8. Заява Комісії Україна-НАТО, Київ 30 жовтня 2019 року. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.nato.int/cps/uk/natohq/official_texts_170408.htm. Дата звернення 2 листопада 2019 р. Назва з екрану.
9. Саміт НАТО відбудеться 3-4 грудня в Лондоні – Столтенберг / Радіо «Свобода». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-samit-nato-london/29957219.html>. Дата звернення 11 листопада 2019 р. Назва з екрану.
10. Порошенко закликав почати на саміті НАТО дискусію про ПДЧ для України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://ukr.lb.ua/news/2019/10/12/439648_poroshenko_zaklikav_pochati_samiti.html. Дата звернення 2 листопада 2019 р. Назва з екрану.
11. Партнерство заради безпеки: досвід країн НАТО та українська перспектива / За загальною ред. О. І. Соскіна. К.: Видавництво «Інститут трансформації суспільства», 2007. 336 с.
12. Витаутас Ландсбергіс: вывод советской армии был победой и Литвы, и России / Политика. 31 августа 2018 г. // Новостной интернет-портал Ru.Delfi.Lt. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ru.delfi.lt/news/politics/vitautas-landsbergis-vyvod-sovetskoj-armii-by-l-pobedoj-i-litvy-i-rossii.d?id=78954121>. Дата обращения 31 октября 2019 г. Название с экрана.
13. Бжезинський Збігнев. Велика шахівниця. Американська першість та її стратегічні імперативи. / Пер. з англ. Олена Фешовець. Львів – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2000. 236 с.
14. Єгор Божок: Україна має домагатися від НАТО Плану дій щодо членства // Радіо «Свобода». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-ukrajina-nato-pdch/30237968.html>. Дата звернення 11 листопада 2019 р. Назва з екрану.
15. Зеленский не поедет в Лондон: встреча лидеров НАТО пройдет без главы Украины // Телеграф. Новости Украины и мира. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://telegraf.com.ua/ukraina/politika/5161484-zelenskiy-ne-poedet-v-london-vstrecha-liderov-nato-proydet-bez-glavyi-ukrainyi.html>. Дата обращения 30 сентября 2019 г. Название с экрана.
16. Міністр оборони назвав пріоритети України в новому форматі відносин із НАТО // Європейська правда. Міжнародна безпека та євроінтеграція України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.euointegration.com.ua/news/2019/10/25/7102305/>. Дата звернення 11 листопада 2019 р. Назва з екрану.

17. Тейлор назвав головну перешкоду для вступу України і Грузії в НАТО // Сьогодні. Часопис. 2019. 18 вересня. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ukr.segodnya.ua/ukraine/teylor-nazval-glavnyyu-pregradu-dlya-vstupleniya-ukrainy-i-gruzii-v-nato-1332738.html>. Дата звернення 11 листопада 2019 р. Назва з екрану.
18. Грузия может войти в НАТО без оккупированных районов – экс-генсек // Ліга-Новости. Електронне видання. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://news.liga.net/world/news/gruziya-mojet-voyti-v-nato-bez-okkupirovannyh-rayonov---eks-gensek>. Дата звернення 31 жовтня 2019 г. Назва з екрану.
19. Люк Коффи: В деле членства Грузии в НАТО нужен креативный подход // EurAsia daily Електронне видання. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://eadaily.com/ru/news/2018/02/08/lyuk-koffi-v-dele-chlenstva-gruzii-v-nato-nuzhen-kreativnyu-podhod>. Дата звернення 3 жовтня 2019 г. Назва з екрану.

References

1. Vstup do NATO – stratehichnyy vubyr Ukrainy: nauk.-metod.vyd. / za zah.red. O.I. Soskina. Kiev: Vyd-vo «Instytut transformatsiyi suspil'stva», 2008. – 192 s.
2. Hubskey, B.V. Yevroatlantychna intehratsiya Ukrainy / NAN Ukrainy. In-t svitovoyi ekonomiky i mizhnar. vidnosyn. Kyiv : Lohos, 2003. 328 s.
3. Kordon, M. V. Yevropeyska ta yevroatlantychna intehratsiya Ukrainy : navch. Posibnyk. Kyiv : TSUL, 2010. 172 s.
4. Kornilova V. V. Konstruktivne partnerstvo Ukrainy – NATO: tsyvilnyy aspekt : monohrafiya. Kyiv : Nauk. Svit, 2011. 178 s.
5. Aktualni pytannya mizhnarodnoho spivrobotnytstva shchodo zmitsnennya rezhymu nerozpozvyudzhennya yadernoyi zbroyi / red. : V. P. Horbulin. Kyiv, 2007. 145 s.
6. Perepelytsya H. Yakby baltiyski krayiny ne byly v NATO, yikh vzhe okupuvala by Rosiya – ekspert / Ukrinform. Multymediyna platforma inomovlennya Ukrainy. [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu: <https://www.ukrinform.ua/rubric-kyiv/2209959-vitalij-klicko-z-poslom-aponii-visadili-sakuri-bila-nacionalnoi-operi.html>.
7. Vizyt Pivnichnoatlantychnoyi Rady NATO v Ukrainu. [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu: <https://mfa.gov.ua/ua/press-center/news/75599-vizyt-pivnichnoatlantichnoyi-radi-nato-v-ukrainu>.
8. Zayava Komisiyi Ukrainy-NATO, Kyiv 30 zhovtnya 2019 roku. [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu: https://www.nato.int/cps/uk/natohq/official_texts_170408.htm.
9. Samit NATO vidbudet'sya 3-4 hrudnya v Londoni – Stoltenberh / Radio «Svoboda». [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-samit-nato-london/29957219.html>.
10. Poroshenko zaklykav pochaty na samiti NATO dyskusiyu pro PDCH dlya Ukrainy. [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu: https://ukr.lb.ua/news/2019/10/12/439648_poroshenko_zaklykav_pochaty_samiti.html.
11. Partnerstvo zarady bezpeky: dosvid krayin NATO ta ukraiyinska perspektyva / Za zahalnoyu red. O. I. Soskina. K.: Vydavnytstvo „Instytut transformatsiyi suspil'stva”, 2007. 336 s.
12. Vitautas Landsberhis: vysnovok radyanskoyi armiyi buv peremohoyu i Lytvuy, i Rosiyi / Polityka. 31 serpnia 2018 r. // Novynnyy internet-portal Ru.Delfi.Lt. [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu: <https://ru.delfi.lt/news/politics/vitautas-landsbergis-vyvod-sovetskoj-armii-byl-pobedoj-i-litvy-i-rossii.d?id=78954121>.
13. Bzhezynskyy Zb. Velyka shakhivnytsya. Amerykanska pershist ta yiyi stratehichni imperatyvy. Per. z anhl. Olena Feshovets. Lviv – Ivano-Frankivsk: Lileya-NV, 2000. 236 s.
14. Yehor Bozhok: Ukrainy maye domahatsya vid NATO Planu diy shchodo chlenstva // Radio «Svoboda». [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-ukrajina-nato-pdch/30237968.html>.
15. Zelenskiy ne poyide v London: zustrich lideriv NATO proyde bez hlavy Ukrainy // Telegraf. Novyny Ukrainy i svitu. [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu: <https://telegraf.com.ua/ukraina/politika/5161484-zelenskiy-ne-poedet-v-london-vstrecha-liderov-nato-proydet-bez-glavyi-ukrainyi.html>.
16. Ministr oborony nazvav priorytety Ukrainy v novomu formati vidnosyn iz NATO // Yevropeyska pravda. Mizhnarodna bezpeka ta yevrointehratsiya Ukrainy. [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu: <https://www.euointegration.com.ua/news/2019/10/25/7102305/>.
17. Teylor nazvav holovnu pereshkodu dlya vstupu Ukrainy i Hruziyi v NATO // S'ohodni. Chasopys. 2019. 18 veresnya. [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu: <https://ukr.segodnya.ua/ukraine/teylor-nazval-glavnyyu-pregradu-dlya-vstupleniya-ukrainy-i-gruzii-v-nato-1332738.html>.
18. Hruziya mozhe uviyty v NATO bez okupovanykh rayoniv - eks-hensek // Liha-Novyny. Elektronne izdaniye. [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu: <https://news.liga.net/world/news/gruziya-mojet-voyti-v-nato-bez-okkupirovannyh-rayonov-eks-gensek>.
19. Lyuk Koffi: U spravi chlenstva Hruziyi v NATO potriben kreatyvnyy pidkhid // EurAsia daily Elektronne izdaniye. [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu: <https://eadaily.com/ru/news/2018/02/08/lyuk-koffi-v-dele-chlenstva-gruzii-v-nato-nuzhen-kreativnyu-podhod>.

Інна Туряниця. Лондонский саммит лидеров стран НАТО 2019 и ожидания для Украины
Вступление Украины в НАТО было и остается одним из приоритетов внешней политики нашего государства, его стратегической целью. Со времени провозглашения независимости, Украина движется в направлении вступления в НАТО, однако это движение по сравнению с другими странами-соседями является замедленным, а иногда и декларативным. Ныне трансформация взглядов на НАТО в украинском обществе стремительно меняется в положительную сторону, а членство в этой организации расценивается как залог реализации национальных интересов страны. Недавний визит Североатлантического совета в Украину, а также Лондонский саммит 2019 стали предметом особого интереса, прежде всего, из-за перспективы расширения НАТО на ближайшие годы.

Ключевые слова: НАТО, Украина Североатлантический совет, безопасность, оборона, Лондонский саммит НАТО.

Inna Turianitsia. The 2019 NATO Summit on NATO Leaders and Expectations for Ukraine

Ukraine's accession to NATO has been and remains one of the priorities of our country's foreign policy, its strategic goal. Since independence, Ukraine has been moving towards joining NATO, but this movement has been slow and sometimes declarative compared to other neighboring countries. At present, the transformation of NATO's views in Ukrainian society is rapidly turning into a positive side, and membership in this organization is regarded as a pledge to realize the national interests of the country. The great positive is that on February 7, the Verkhovna Rada adopted a law on the constitution of Ukraine's strategic course for membership in the European Union and NATO. The recent visit of the North Atlantic Council to Ukraine, as well as the 2019 London Summit, have been of particular interest, primarily because of the prospect of NATO enlargement in the coming years. There is every reason to believe that the transition to enhanced partnership programs will take place in the near future. And, of course, we should take the most serious steps to improve Ukraine's political system, de-oligarchization, fight against corruption and other urgent tasks of building a civil society and a full-fledged democratic order that will fulfill the political criteria of membership in the Alliance. And, ultimately, it will create the right conditions for security in the face of the challenges of the modern world. The next Alliance Summit will be held on December 3-4, 2019 in London to commemorate NATO's 70th anniversary. For Ukraine, an event such as the NATO Summit should theoretically be an opportunity to declare its Euro-Atlantic aspirations, with the likelihood of making any statements and making demarches in this regard. At the moment, it is important for Ukraine, prior to the start of the dialogue on the submission of the NATO Membership Action Plan, to demonstrate to NATO member countries progress in meeting the criteria for NATO membership and to understand the prospects of NATO enlargement in the coming years.

Keywords: NATO, Ukraine, North Atlantic Council, Security, Defense, NATO London Summit, security, Budapest Memorandum, Membership Action Plan (MAP).